နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်းများရဲ့စကား

ဆရာဦးဝင်းတင်ရဲ့ အကျဉ်းထောင်မှလွတ်ပြီး ပထမဆုံးရေးသားသော ဆောင်းပါးတွေကို စုစည်းပြီး "ဘာလဲဟဲ့... လူ့ငရဲ" စာစုအဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမယ်လို့ စပြီးတော့ကြားကတည်းက အတော်စိတ်ဝင်စားပြီး ဖတ်ချင်နေခဲ့တယ်။ ဒီစာအုပ်အတွက် အမှာစာရေးပေးဖို့ ထုတ်ဝေသူတွေက ပြောလာတဲ့အခါ မဝံ့မရဲဖြစ်ခြင်းနဲ့ ဖော်မပြတတ်အောင် ဂုဏ်ယူမိခြင်းတွေ တစ်ပြိုင်တည်းခံစားလိုက်ရပါတယ်။ ဆောင်းပါးတွေကို ဖတ်လိုက်ရတဲ့အခါ ဆောင်းပါးဆိုတာထက် ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းတွေ၊ ဘဝနဲ့ရင်းပြီး ရယူခဲ့ရတဲ့ မှတ်တမ်းတွေဖြစ်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

ဆရာဟာ ဒီဆောင်းပါးတွေကို စကားလုံးနုနုတွေနဲ့ သုံးမထားဘူး။ စကားလုံး အမာတွေနဲ့သာ သုံးထားတာတွေ့ရတယ်။

ဒီလိုသုံးနှုန်းထားတာဟာ သဘာဝလည်းကျပါတယ်။ ဆရာဖြတ်ခဲ့ရတဲ့ ခရီးကြမ်းကို ပုံဖော်ဖို့ဆိုရင် စကားလုံး နုနုရွရွတွေနဲ့ ဘယ်မှာပုံဖော်လို့ လုံလောက်နိုင်ပါ့မလဲ။

အကျဉ်းထောင်များအတွင်း ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုခံရတာတွေ၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုတွေကို ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများနဲ့ ဖော်ပြထားတယ်။ စစ်အစိုးရလက်အောက် တရားရေးစနစ်ရဲ့ ညစ်ပတ်မှုတွေ၊ ဝိညာဉ်ကင်းမဲ့နေမှုတွေ၊ အဲဒီတရားရေးစနစ်ကိုယ်တိုင် အနိုင့်အထက်ပြုခြင်း ခံနေရတာတွေကို ဆရာဟာ အချက်အလက် အတိအကျနဲ့ သူ့ဆောင်းပါးတွေမှာ ထောက်ပြထားတယ်။ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေရဲ့ လက်သည်းခွံ မခွာရုံတမယ် လူမဆန်တဲ့ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှုတွေ၊ ညဏ်နီညဏ်နက် မျိုးစုံသုံးပြီး အမှုမဖြစ် ဖြစ်အောင် အတင်းအဓမ္မ တည်ဆောက်တာတွေကို ဆရာက သူ့အတွေ့အကြုံတွေကို အခြေခံပြီး ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ထောက်ပြထားပါတယ်။

နအဖ စစ်အုပ်စုရဲ့ ဒီဆောင်ရွက်မှုတွေဟာ နိုင်ငံရေးသမားတွေကို နိုင်ငံရေးကို စွန့်လွှတ်သွားအောင်၊ ကြောက်သွားအောင်၊ နိုင်ငံရေးကို ဆက်မလုပ်ရဲအောင် ဦးချိုးပစ်တာ၊ နိုင်ငံရေး နိုးကြားတက်ကြွ လန်းဆန်းနေမှုကို အသေသတ်ပစ်တာ ဖြစ်ကြောင်း ဆရာက ပြတ်ပြတ်သားသား ရှုမြင်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံရေးသမားတွေဟာ၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေဟာ စစ်အစိုးရရဲ့ ဆန္ဒနဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေကို ပြောင်းပြန်လှန်ပစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဘယ်လောက်ဖိနှိပ်မှုတွေကြီးနေပါစေ၊ ဘယ်လောက်ဦးချိုးပစ်ဖို့၊ အသေသတ်ပစ်ဖို့ စစ်အစိုးရဘက်က ကြိုးစားနေပါစေ၊ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေရဲ့ ရင်ထဲက အမှန်တရားကို သေအောင်သတ်ပစ်လို့ မရဘူးဆိုတာ ဆရာအပါအဝင် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများရဲ့ အကျဉ်းထောင်တွင်း လှုပ်ရှားမှုများက အကောင်းဆုံး သက်သေပြခဲ့ပါပြီ။

ဒီကနေ့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်က ကိုင်စွဲထားတဲ့စု၊ လွှတ်၊ တွေ့ လုပ်ငန်းစဉ် (ရွှေဂုံတိုင်ကြေညာစာတမ်း) ကြီးရဲ့ အခြေခံအစပြုချက် (အမြုတေ) ဟာ စစ်အစိုးရရဲ့ဖိနှိပ်မှုတွေ အသည်းသန်ဆုံးနေရာဖြစ်တဲ့ အကျဉ်းထောင်ထဲက စတင်လိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် နှစ်ငါးဆယ်ပြည့် မွေးနေ့အတွက် အကျဉ်းထောင်ထဲက ပေးပို့လိုက်တဲ့ မွေးနေ့လက်ဆောင်အဖြစ် ဒီလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပေးပို့လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတစ်ချက်တည်းနဲ့တင် စစ်အစိုးရရဲ့ရည်မှန်းချက် ဘယ်လိုမှမပေါက်မြောက်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားလှပါတယ်။

ဆရာဟာ ရက်ပေါင်း ၇၀၀၀ ကျော် အကျဉ်းထောင်ထဲမှာ ဖြတ်သန်းခဲ့ပြီးပြီ။ အဲဒီရက်ပေါင်း ၇၀၀၀ ကျော် လုံးလုံးမှာ ဆရာဟာ တစ်ချက်ကလေးမှ မနားခဲ့ဘူး။ တောက်လျှောက် တိုက်ပွဲဆင်ခဲ့တယ်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဖယ်ရှားရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီအပြည့်အဝ ရရှိရေးအတွက် မနားတမ်းတိုက်ပွဲဆင်ခဲ့တယ်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့မှာ ဆရာ ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာပါတယ်။

တကယ်ဆိုရင် ဆရာပြောသလို ဆရာဟာ ထောင်ကလေးထဲကနေ သန်းပေါင်း ၆၀ သော ပြည်သူတွေကျနေတဲ့ ထောင်ကြီးထဲကို အပြောင်းခံလိုက်ရတာပါပဲ။ စစ်အစိုးရဟာ ဆရာ့ရဲ့နိုင်ငံရေး လွတ်လပ်စွာ လှုပ်ရှားခွင့်ကို ကန့်သတ်ထားရုံတင်မက နိုင်ငံသားတစ်ယောက်အဖြစ် နေထိုင်ရှင်သန်ခွင့်ကိုပါ အစွမ်းကုန် ကန့်သတ်ထားပါတယ်။

ဘယ်လိုပင် ကန့်သတ်တားမြစ်ထားစေကာမူ ဆရာကတော့ အမှန်တရားအတွက်၊ ပြည်သူတွေအတွက် ပြည်သူတွေနဲ့အတူ တစ်စက္ကန့်မနားတိုက်ပွဲဆင်နေတာတွေဟာ "ဘာလဲဟဲ့...လူ့ငရဲ" ဆိုတဲ့ ဆရာရဲ့ ကြွေးကြော်သံနဲ့ အလွှန့်ကိုပဲ တစ်သားတည်း၊ တစ်ထပ်တည်း ကျနေတယ်လို့ အလေးအနက်ယုံကြည်မိပါတယ်။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း(မြန်မာနိုင်ငံ)

မတ်လ ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၀

မာတိကာ

▶ ငရဲဆိုတာဂျိုနဲ့လား ၁
- မှန်ညင်းစေ့ထဲကိုခုန်ချခြင်း ၃
- အရေးတော်ပုံတပ်သား ၉
- အရေးတော်ပုံမသေ ၁၁
- စစ်ကြောရေးသို့ချီတက်ခြင်း ၁၅

▶ ပုံစံခွက်ထဲက နိုင်ငံရေးမှန်တိုင်း (၁) ၂၁
- စု-လွှတ်-တွေ့ ၂၃
- အမေစုရွှေရတု သပြေနုဓေယျတု ၃၀
- ဒီရေမြင့်သစ် "ဒီလှိုင်း" ၃၅
- အလုပ်ဆိုနိုး ဘုတ်ဆိုနိုး ၃၉
- ဟားတိုက်ပွဲ ၄၆

▶ ပုံစံခွက်ထဲက နိုင်ငံရေးမှန်တိုင်း (၂) ၅၁
- နှစ်ဆင့် နှစ်လွှာနင်ငါ မိတ်ဆွေ ၅၃
- ဝိဝိတွေလွှတ် လွှတ်တော်ခေါ် ၆၀
- ကြက်တူရွေးတွန်သံ ၆၃
- နိုး သံခြေကျင်းနိုး ထမင်း ၆၉

▶ ပုံစံခွက်ထဲက နိုင်ငံရေးမုန်တိုင်း (၃) ၇၇
- မမေ့သူမှ မလွတ်သူသို့ ၇၉
- စစ်ခွေးပြစ်ဒဏ်တိုက် စစ်ခွေးတရားရုံး ၈၃
- ရွှေပေလွှာပျံကာဝဲ ၈၉
- ထောင်ဖောက်တဲ့ကဗျာ ၉၇
- တေးတိုက်ပွဲ ၁၀၁

▶ လူ့ငရဲကို ရင်ထဲ၌ ပြန်လည်လောင်မြိုက်ခြင်း (၁) ၁၀၉
- ကိုယ်စိတ်ကျိုးပဲ့ ဆောင်းရွှဲ့ဘဝ ၁၁၁
- လွှတ်ရာကျွတ်ရာ ဝေးရာအေးရာ ၁၁၅
- လုံချည်ဗလာ ထောင်ဝင်စာ ၁၂၄
- အသေမစိတ်စေနဲ့ ၁၂၈

▶ လူ့ငရဲကို ရင်ထဲ၌ ပြန်လည်လောင်မြိုက်ခြင်း(၂) ၁၃၃
- အစာမကြေဘူး ကမ္ဘာမကြေဘူး ၁၃၅
- ထိပ်ထားနဲ့သေနာ ၁၄၁
- သပိတ်သွတ်ကုသိုလ်ဘာဂ အမျှအမျှ ၁၄၆
- နှုတ်မဆက်လိုက်ရတဲ့ ထောင်ထွက်ပွဲ ၁၅၀
- နိုးထသူတို့ခေါင်းခွံများ ၁၅၅

▶ လူ့ငရဲကို ရင်ထဲ၌ ပြန်လည်လောင်မြိုက်ခြင်း (၃) ၁၆၁
- ခေါင်းလောင်းထိုးသံ ဘယ်သူ့ကံ ၁၆၃
- ပင်ညဲရိုးရဲ့ဂျပိုးဟိန်းသံ ၁၇၀
- ထောင်နံရံတွေမှာ ပါးစပ်တွေရှိတယ် ၁၇၆
- အန္တိဒဏ္ဍာရီ ၁၈၂
- အန္တိဒဏ္ဍာရီနှင့် အန္တိများစွာ ၁၈၆

▶ လူ့ငရဲကို ရင်ထဲ၌ ပြန်လည်လောင်မြိုက်ခြင်း (၄) ၁၉၉
- သံတိုင်သံတံခါးကိုဖြတ် သေနတ်တွေကွင်း ၂၀၁
- ရုပ်မသေးကြီးမကိုင် ၂၁၂
- နိုင်ငံရေးသယံဇာတရင်းမြစ် ၂၂၄
- သံသရာဝဲလည်စောင်တစ်ထည် ၂၃၄
- အသားလွှတ် ဖြောင်ထောင်ချခံရပြန်ခြင်း ၂၃၈

▶ လူ့ငရဲကို ရင်ထဲ၌ ပြန်လည်လောင်မြိုက်ခြင်း (၅) ၂၄၃
- ဖေဖေကြီးနဲ့ သမီးလေးဟီးရိုး ၂၄၅
- ပုံစံမလို အဝစား ၂၅၁
- စစ်ခွေးသံတိုင်ကြားက ရွှေမြစ် ၂၅၈
- ငရဲခန်းနဲ့မေတ္တာဘုံ ၂၆၃
- နိုင်ငံရေးအမွေခံကြီးများ ၂၇၃

▶ နေရစ်တော့လူ့ငရဲ ၂၈၇
- စကြဝဠာကို သံတိုင်ကြားက ချောင်းကြည့်ခြင်း ၂၈၉
- အနာဂတ်သို့ ပြန်သွားခြင်း ၂၉၅
- စစ်ကျွန်ခေတ်မှာ လူရာမဝင်ချင် ၃၀၀
- အခါတော်ရောက်ချိန် ၃၀၈

၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် (၅)ရက်မှ (၁၁)ရက် အထိ မအိပ်ရ မစားရ မနားရဘဲ စစ်ထောက်လှမ်းရေး၏ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်စစ်ကြောမှုကို ခံပြီး ပြီးချင်း ရိုက်ကူးထားသော ဓာတ်ပုံ (ဗိုလ်ခင်ညွန့်၏ စာအုပ်တွင် ဖော်ပြခြင်းခံရသည့်ပုံ)။

ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

- ၁၉၃၀၊ မတ်လ ၁၂ ရက်၊ ၁၂၉၁ ခု တပေါင်းလဆန်း ၁၄ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မွေး။
- ဖခင်ဦးတင်၊ မိခင်ဒေါ်ခင်ကျင်၊ ကြို့ပင်ကောက်မြို့ဇာတိ။
- အဖ ဦးလှ(ကုန်သည်) အမိ ဒေါ်အမာ။
- ရန်ကုန်မြို့ လမ်းမတော်မြို့နယ်အထက်တန်းကျောင်း၊ ကြို့ပင်ကောက်မြို့နယ် အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်တအသင်းသား။
- ၁၉၄၇ ဘုန်းမင်္ဂလာ ကဗျာစရေး။
- ၁၉၄၇-၄၈ ကြို့ပင်ကောက်မြို့ အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း ကျောင်းသားသမဂ္ဂ ဥက္ကဋ္ဌ။
- ၁၉၄၉ အကျိုးဆောင်ကျော နယ်သတင်းထောက်။
- ၁၉၅၀ မြန်မာနိုင်ငံဘာသာပြန်စာပေအသင်း (စာပေဗိမာန်) လက်ထောက်အယ်ဒီတာ၊ ဒေးအက်စ်ဒီ ပြင်သစ်သတင်းဌာန အယ်ဒီတာ။
- ၁၉၅၂ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ။
- ၁၉၅၃-၅၇ နယ်သာလန်နိုင်ငံ အမ်စတာဒမ်မြို့ ဂျမ်ဘာတန်(သမာဓိဋ္ဌ)စာအုပ်ကုမ္ပဏီ အယ်ဒီတာ။
- ၁၉၅၇-၅၈ ကြေးမုံသတင်းစာ အယ်ဒီတာ။
- ၁၉၅၈-၆၀ ပြည်သူ့အိုးဝေသတင်းစာ တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ။
- ၁၉၆၀-၆၉ ကြေးမုံသတင်းစာ အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ။
- ၁၉၆၂ မှ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သတင်းစာဆရာများအဖွဲ့ချုပ် (International Journalists Organization-IJO) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာစည်းရုံးရေးမှူး။
- ၁၉၆၂-၆၄ မြန်မာနိုင်ငံသတင်းစာဆရာအသင်း အတွင်းရေးမှူး၊ မြန်မာနိုင်ငံစာနယ်ဇင်းကောင်စီ အတွင်းရေးမှူး။
- ၁၉၆၉-၇၈ မန္တလေး ဟံသာဝတီသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်။
- ၁၉၇၈ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ ဗဟိုစည်းရုံးရေးကော်မတီဝင်။
- ၁၉၇၈ မန္တလေးတိုင်းအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရေးကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌ။
- ၁၉၈၈ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ စာနယ်ဇင်းသမဂ္ဂ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ။
- ၁၉၈၈ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် တည်ထောင်သူများအဖွဲ့ဝင်။
- ၁၉၈၈-၈၉ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး။
- ၁၉၈၉-၂၀၀၈ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား။
- ၂၀၀၈-၂၀၁၁ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီဝင်။
- ၂၀၁၁ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် သဘာပတိအဖွဲ့ဝင် နှင့် ဒီလှိုင်းစာစောင် ဦးဆောင်အကြံပေး

၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်အောက်လွှတ်တော်အမတ် ဘီလ်ရစ်ချတ်ဆန် ကိုယ်တိုင် ရိုက်ကူးသွားခဲ့သော ဓာတ်ပုံ။

ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင် ရရှိခဲ့သော ဆုများ

1. In 2001, UNESCO/Guillermo Cano World Press Freedom Prize

2. In 2001 World Association of Newspapers (WAN) Golden Pen of Freedom Award

3. In 2006 Dectember : RSF (Reporters Without Border) Journalist Prize

4. In 2008 October 8th in Leipzig, Germany "prize for the freedom and the future of the media" Award